

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
університету «Чернігівська
політехніка»

31 серпня 2020 р. протокол № 6

Введено в дію

наказом ректора

від 31 серпня 2020 р. № 26

ПОЛОЖЕННЯ
про етику публікацій наукових журналів
Національного університету «Чернігівська політехніка»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ТЕРМІНИ

У наукових журналах Національного університету “Чернігівська політехніка” (далі – Журнали) забезпечується дотримання етичних стандартів наукових публікацій з метою уникнення недобросовісних публікацій.

Редакційна колегія наукових журналів Національного університету “Чернігівська політехніка” в своїй роботі керується Законами України “Про інформацію”, “Про вищу освіту”, “Про освіту”, “Про захист суспільної моралі”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про видавничу справу”; вимогами Міністерства освіти і науки України до наукових видань: листом МОН України від 24.10.2017 №1/9-565 “Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти”, листом МОН України від 15.08.2018 №1/11-8681 “Рекомендації щодо запобігання академічного плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, наукових доповідях, статтях тощо)”; Етичним кодексом ученого України та дотримується рекомендацій Elsevier, публікаційних принципів Publishing Ethics Resource Kit (PERK), принципів академічної доброчесності та Статутом Університету.

Усі статті, надані для опублікування в наукових журналах Національного університету “Чернігівська політехніка”, проходять рецензування на оригінальність, етичність та значимість. Дотримання правил етики наукових публікацій усіма учасниками цього процесу сприяє забезпеченню прав авторів на інтелектуальну власність, підвищенню якості видання в очах світової наукової спільноти і запобігання неправомірному використанню авторських матеріалів в інтересах окремих осіб.

Дотримання стандартів етичної поведінки важливе для всіх сторін, що беруть участь у публікації: авторів, редакторів журналу, рецензентів та видавця.

Норми цього Положення закріплюють принципи редакційної політики Національного університету “Чернігівська політехніка” та встановлюють етичні норми поведінки для представників академічної спільноти на етапах підготовки до друку, рецензування та опублікування результатів наукових досліджень.

Положення є складовою частиною системи внутрішнього забезпечення якості наукової діяльності в Національного університету “Чернігівська політехніка”.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ:

Етика наукових публікацій – це система норм професійної поведінки у взаємовідносинах авторів, рецензентів, редакторів, видавців і читачів у процесі створення, поширення і використання наукових публікацій.

Редактор – представник наукового журналу або видавництва, що здійснює підготовку матеріалів для публікації, а також підтримує спілкування з автором і читачами наукових публікацій.

Автор – ця особа або група осіб (колектив авторів), що беруть участь у створенні публікації результатів наукового дослідження.

Рецензент – експерт, що діє від наукового журналу або видавництва і проводить наукову експертизу авторських матеріалів з метою визначення можливості їх публікацій.

Видавець – юридична або фізична особа, що здійснює видання наукової публікації.

Читач – будь-яка особа, що ознайомилися з опублікованими матеріалами.

Плагіат – умисне привласнення авторства твору науки або мистецтва, чужих ідей або винаходів. Плагіат є порушенням авторсько-правового законодавства і патентного законодавства і в якості такого може спричинити юридичну відповідальність.

2. ОБОВ'ЯЗКИ РЕДКОЛЕГІЇ

Редактор рецензованого журналу відповідає за:

- прийняття рішення про публікацію статті у Журналі;
- неупередженість в оцінці змісту рукописів незалежно від расової приналежності, статі, сексуальної орієнтації, релігійних переконань, етнічного походження, громадянства або політичної філософії авторів;
- конфіденційність інформації в поданому рукописі. Редактор або будь-хто інший з членів редколегії не повинен розголошувати будь-кому, яка міститься в поданому рукописі, окрім співавторів, рецензентів, потенційних рецензентів, інших редакційних радників і видавця, оскільки вона є приватною;
- недопущення конфліктів інтересів у роботі з рукописом. Неопубліковані матеріали, виявлені в представленому рукописі, не можуть бути використані у власному дослідженні редактора без спеціальної письмової згоди автора;
- своєчасне реагування на скарги, претензії стосовно розглянутих рукописів та опублікованих матеріалів і вжиття необхідних заходів щодо своєчасного їх розгляду, вирішення та уникнення, про що обов'язково мають бути поінформовані заявники. Кожен виявлений випадок неетичної поведінки щодо публікації має бути вивчений, навіть якщо він був виявлений через роки після публікації статті.

3. ОБОВ'ЯЗКИ РЕЦЕНЗЕНТІВ

3.1. Рецензенти допомагають редакторові в ухваленні редакційних рішень, а також допомагають авторові вдосконалити роботу, дотримуючись таких принципів, як:

- оперативність.

Будь-який обраний рецензент, який відчуває себе некваліфікованим для розгляду дослідження, що міститься в рукописі, або знає, що швидкий розгляд буде неможливий, повинен повідомити редактора та звільнити себе від обов'язку рецензування запропонованого рукопису;

- конфіденційність.

Будь-які рукописи, отримані для розгляду, повинні сприйматися як конфіденційні документи. Не допускається показ або обговорення їх з іншими особами, окрім тих, які уповноважені на це редактором;

- об'єктивність.

Рецензування має проводитись об'єктивно. Особиста критика автора неприпустима. Рецензенти повинні висловлювати свої міркування зрозуміло на підставі конкретних аргументів.

3.2. Підтвердження джерел.

Рецензенти повинні ідентифікувати відповідну опубліковану роботу, яку не процитували автори. Будь-яке твердження, що спостереження, походження або аргумент був раніше повідомлений, повинно супроводитись відповідною цитатою. Рецензент повинен також довести до відома редактора про будь-яку істотну схожість або частковий збіг між рукописом, що рецензується, та іншою вже опублікованою роботою, яка їм особисто відома.

3.3. Розкриття інформації та конфлікт інтересів.

Приватна інформація або ідеї, отримані під час рецензування, повинні зберегтися конфіденційними і не можуть бути використані в особистих інтересах. Рецензент не повинен розглядати рукопис, якщо виникає конфлікт інтересів у результаті його конкурентних, партнерських або інших стосунків чи зв'язків з будь-ким з авторів, компаній або установ, пов'язаних з матеріалом публікації.

4. ОBOB'ЯЗКИ АВТОРІВ

4.1. Автор публікації, поданої до Журналу, повинен забезпечити:

- стандартів публікацій.

Автори матеріалу оригінального дослідження повинні представити докладну доповідь про роботу, що виконується, а також матеріали обговорення її значення. Основні дані потрібно надати документально. Данні повинні містити достатньо деталей і посилань, щоб дозволити іншим відтворювати роботу. Оманливі або свідомо неточні твердження означають неетичну поведінку та є порушенням етики публікації і є неприпустимими;

- збереження та доступ до даних, пов'язаних з матеріалом публікації, у будь-який момент підготовки до публікації і після публікації;

- оригінальність роботи та недопущення плагіату.

Автори повинні гарантувати, що вони написали повністю оригінальну роботу. Якщо автори використали роботу і/або слова інших авторів, це має бути відповідно процитоване або вказане посилання на оригінальну роботу;

- недопущення багаторазової публікації робіт.

Автор не повинен публікувати роботи, що описують по суті одне й те саме дослідження більше ніж один раз або більше ніж у одному журналі. Представлення одного рукопису більше ніж до одного журналу одночасно означає неетичну видавничу поведінку і є неприйнятним.

- підтвердження джерел, використаних у рукописі.

Необхідно надавати належне підтвердження робіт інших авторів. Автори повинні процитувати публікації, які мали значення при створенні заявленої роботи.

- об'єктивне формування списку авторів публікації.

Авторство потрібно обмежити лише тими, хто зробив істотний внесок у концепцію, проект, виконання або інтерпретацію заявленої роботи, хто зробив істотний внесок, слід указати в списку співавторів. Якщо є інші особи, які брали участь у окремих частинах дослідницького проекту, вони мають бути зазначені або внесені до списку як помічники.

Автор повинен гарантувати, що список авторів містить лише всіх дійсних співавторів, і до нього не внесено тих, хто не має відношення до цієї роботи, а також те, що всі співавтори ознайомилися та схвалили кінцеву версію матеріалу і дали згоду на його публікацію.

- повне розкриття інформації щодо конфлікту інтересів.

Усі автори повинні повідомити, якщо в їх роботі є будь-який фінансовий або інший конфлікт інтересів, який може вплинути на результати або інтерпретацію їх рукопису. Усі джерела фінансової підтримки проекту потрібно вказати.

- недопущення помилок в опублікованих матеріалах.

Якщо автор виявляє істотну помилку або неточність у своїй опублікованій роботі, його зобов'язання - негайно повідомити про це редактора журналу або видавця і співпрацювати з редактором у виправленні помилок.